

O ZÁCHRANĚ PŘED LOUPEŽNÍKY

V daleké Rusi žil jeden bohatý kupec, který se jmenoval Timofej. Měl veliký a krásný dům plný drahého nábytku, koberců, obrazů a šperků. Mezi vzácnými věcmi ležel úplně vzadu ve skříni také jeden zvláštní obraz. Byla to ikona svatého Mikuláše. Timofej ji dostal od svých rodičů, kteří věřili, že jejich synovi přinese Boží ochranu a požehnání.

Jednoho dne se kupec chystal na dalekou cestu. Když si balil věci, našel ve skříni ikonu, na kterou už dávno zapomněl. Prohlédl si ji a povídá: „Říká se, že jsi pomáhal lidem v nouzi, sytil hladové, osvobodil vězně a navštěvoval nemocné. Pohlídej mi dům a vše, co v něm mám. Když ne, vyhodím tě!“ Timofej postavil ikonu ke vchodu a odcestoval.

V lese nedaleko města žili loupežníci. Když viděli, že dům je opuštěný, vylomili dveře a všechny vzácné věci odnesli. Po mnoha týdnech se Timofej vrátil domů, a když našel vykradený dům, rozzlobil se a ikonu svatého Mikuláše opravdu vyhodil.

Mezitím se loupežníci radovali z kořisti a venku se stmívalo. Najednou kolem sebe uviděli světlo a v něm postavu.

„Kdo jsi?“ zeptali se. „Jsem Mikuláš, biskup z Myry, a vy vraťte, co jste ukradli!“

Loupežníci se polekali a uloupené poklady vrátili. Timofej byl překvapen, když mu jeden z loupežníků vyprávěl, co se stalo. Uvědomil si, že světcí ublížil. Rozhodl se najít pro ikonu čestné místo ve svém domě a chválil Boha za to, že přináší pokoj a usmíruje bohaté i chudé.

Lidský život naplňují vedle radostných chvil i okamžiky strachu, obav a nejistot. Obojí patří k životu. Tato legenda nabízí návod, jak se vyrovnat s tím stinným, co v každém člověku dřímá.

V legendě přispěje biskup Mikuláš k proměně loupežníků. Promlouvá k nim a přiměje je napravit zlo, které způsobili. Na druhé straně se mu podaří přimět ke změně smýšlení také bohatého a do sebe zahleděného kupce. Svatý Mikuláš přináší smíření a Boží pokoj do situací, které jsou i dnes aktuální.

Dobrý Bože, ty jsi pokoj,

umíš napravit zlo a škodu, kterou druhým lidem způsobujeme, když se ve svém životě unáhlíme a něco neodhadneme. Prosíme tě, daruj smíření a pokoj tam, kde už to člověk sám nedokáže. Amen.

O ZÁCHRANĚ Z VLN

Jednoho dne vesloval na loďce nedaleko města Kyjeva po velké řece Dněpru malý chlapec, který se jmenoval Dimitrij. Najednou se zvedl vítr, přišla bouře a loďkou tak dlouho zmítaly vlny sem a tam, až se převrhla. Chlapec křičel, volal o pomoc, ale voda ho nesla stále dál a proud jej táhl stále hlouběji ke dnu.

Když se počasí uklidnilo, našli rodiče u břehu jen převrácenou loď. Marně volali synovo jméno, marně plakali a naříkali. Když jim samým zoufalstvím došly síly, vzpomněli si na jednoho dobrého člověka, na svatého biskupa Mikuláše, a prosili ho o pomoc.

Biskup Mikuláš věděl, jak velký bývá žal rodičů nad ztrátou dítěte, a prosil Boha: „Dobrý Bože, ty jsi dárce života. Život lidem dáváš, lidem život přeješ a zachraňuješ i tam, kde to není v lidských silách. Zachraň prosím i tohoto chlapce.“

Jednoho rána pak lidé uviděli, jak do města vešel podél břehu řeky chlapec a posadil se na schody katedrály Boží Moudrosti. Lidé se divili: „Není to ten Dimitrij, kterého před třemi dny vzala voda?“ Plní radosti běželi za jeho rodiči a přivedli je k němu.

Tak se všichni znovu setkali, objali se a radovali z toho, že je Dimitrij živý a zdravý. Pak vešli do chrámu, děkovali Bohu za záchranu a biskupu Mikuláši za posilu a pomoc.

Dnešní doba je plná pohybu a vln událostí. Život je jako loďka, kterou nese proud času. Někdy přijde bouře a vlny se přes nás převalují jedna za druhou. Chtěli bychom se bránit, postavit se jim, udržet se nad hladinou, ale síly jsou příliš slabé. Tak nás mohou zaplavit starosti s druhými lidmi, soupeření v zaměstnání, nesnáze s výchovou dětí, které vplouvají do života, a netušíme, kam je čas zanese.

Chlapec v legendě proud odnesl jeho rodičům. Tato situace se děje i dnes tehdy, když proud života a světa odcizí dítě rodičům až tak, že vztahy mezi nimi umřou. Bývá to bolestné a mnohdy nezbývá než čekání na zázrak.

Kdo v těchto chvílích pomůže? To umí jen lidé, kteří se vyznají v bouři a důvěřují v sílu, která je silnější a která umí přenést přes vlny. Svatý Mikuláš byl takovým člověkem. Důvěřoval v Boží lásku a uměl ve velkých životních bouřích zachraňovat druhé a vyvádět je z nouze a smrti na pevný břeh.

Bože, ty jsi silnější než bouře a umíš přenášet přes vlny života, posílej nám lidi, kteří se vyznají v bouřích života a kteří najdou vlídná slova a ochotné ruce, které nás podrží nad vodou. Dej nám odvahu pomáhat druhým v bouřích, ve kterých se vyznáme. Amen.

Utišení bouře Mt 8,23–27; Mk 4,35–41; L 8,22–25

Vzkříšení Jairovy dcery Mt 9,18–19.23–26; Mk 5,21–24.35–43; L 8,40–42.49–56

O ZÁCHRANĚ Z VĚZENÍ

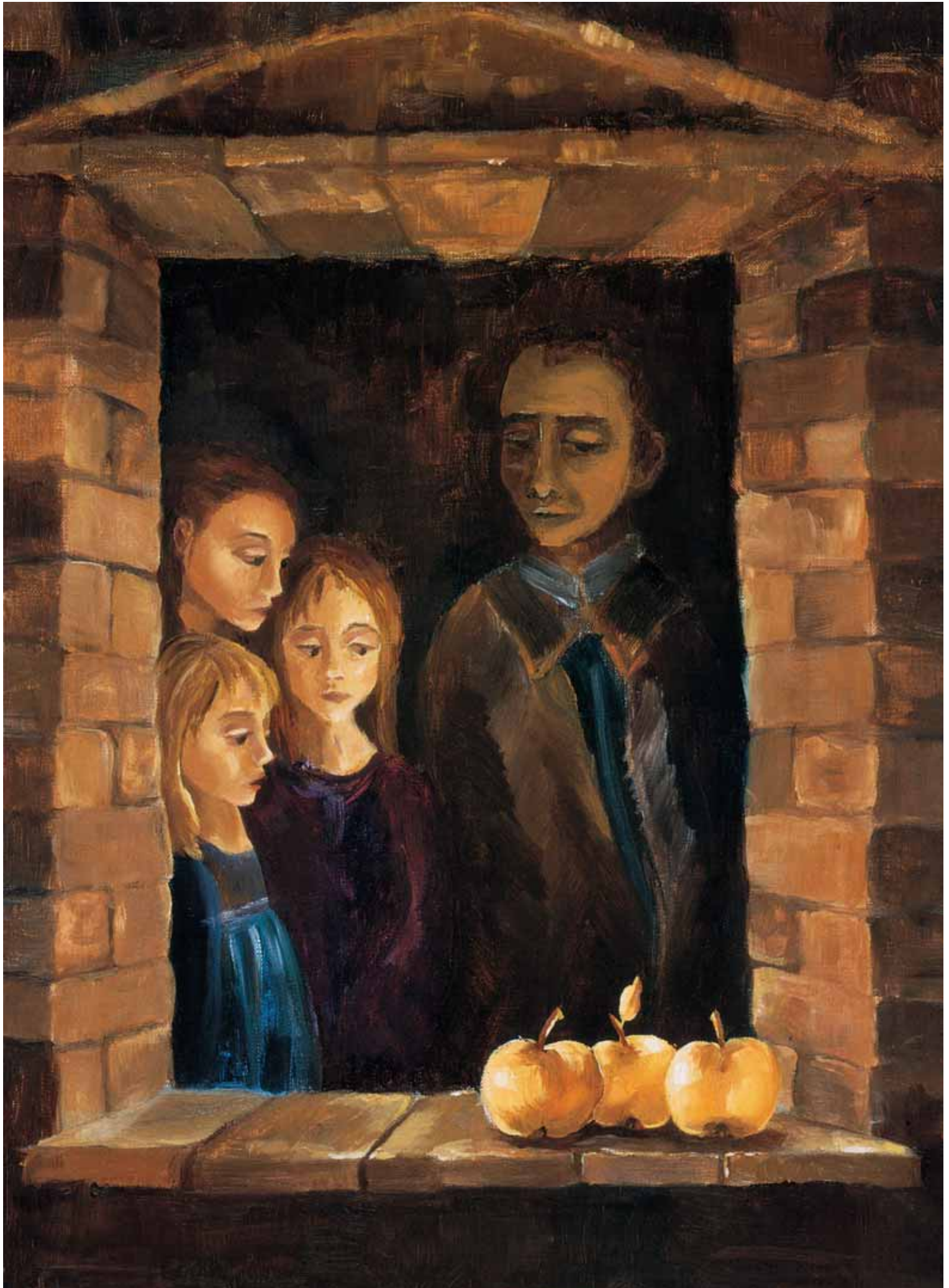
Tři důstojníci císaře Konstantina Nepotianus, Ursus a Apilio se vrátili vítězně z bojů. Lidé jim provolávali slávu a císař je přijal s mimořádnými poctami. Slávu, obdiv a uznání jim záviděli někteří z císařských generálů a přemluvili prvního rádce, aby u císaře tyto tři hrdiny pomluvil.

To se také stalo. První císařův rádce řekl, že tři důstojníci jsou zrádci, podvodníci a zloději. Císaře to rozzlobilo a přikázal, aby byli uvězněni a ráno popraveni. Když dozorce sdělil vězňům tuto hroznou zprávu, byli nešťastní a zoufalí. Nepotianus si vzpomněl, že slyšel, jak svatý biskup z Myry jednou zachránil tři nevinné k smrti odsouzené vězně. Vojáci získali novou naději a prosili celou noc svatého Mikuláše o pomoc.

Svatý Mikuláš se té noci zjevil císaři Konstantinovi ve snu a přikázal mu, aby nevinné vojáky okamžitě propustil. Zrovna tak se ukázal ve snu také prvnímu rádcovi, ostrými slovy odsoudil jeho jednání a volal ho ke zodpovědnosti. Druhý den ráno si překvapený císař i jeho rádce vyprávěli o svých snech. Císař si nechal okamžitě zavolat tři vězněné a zeptal se: „Jakými kouzly jste způsobili, že jsme měli takové sny?“ Oni řekli, že jsou nevinní a že ve své nouzi prosili svatého biskupa z Myry o pomoc. Císař je hned osvobodil a poprosil je, aby odjeli za biskupem Mikulášem a požádali ho jeho jménem o ochranu celé říše. Nepotianus, Ursus a Apilio odcestovali do Myry, padli světcům k nohám, vyřídili císařův pozdrav a prosbu a o všem mu vyprávěli. Biskup Mikuláš děkoval Bohu za pomoc a poslal je s pozdravy zpět.

V životě se často stane, že nás podobně jako tyto tři vojáky někdo nespravedlivě obviní. Také dnes lidé vynakládají čas, peníze i úsilí, aby něco dobrého dokázali. Když se jim to podaří, přejí si odpočinek a ocenění, ale úspěch jim mnohdy není přán. Do cesty vstoupí intriky, pomluvy, závist a zloba a nevinný člověk je snadno potrestán. Svatý Mikuláš je v této legendě, která je zřejmě ze všech legend o světcích nejstarší – byla zapsána za vlády císaře Justiniána, tj. někdy v letech 527 až 565 – příkladem člověka, který nehledí pouze na to vnější. Vidí do srdce člověka a věří v Boží spravedlnost. Usiluje o porozumění a pravdu a jeho úsilí dodnes překračuje hranice jedné generace a jednoho lidského života. Bůh je spravedlivý a kdo velikost jeho spravedlnosti zná, má také sílu jednat a vysvobozovat z vězení. Kéž najdeme také my odvahu postavit se proti bezpráví na stranu pravdy a spravedlnosti.

Bože, ty jsi pravda a my jsme lidé, kteří pravdu hledají, mnohdy se nám může zdát svět plný lží, závisti, hněvu a nenávisti. Pomáhej nám, abychom dokázali poznávat, co pravda je a co není, co brání životu a co proti životu stojí. Amen.

O TŘECH ZLATÝCH JABLKÁCH

Jeden kupec z Myry přišel o majetek a zchudl tak, že se nemohl postarat ani o věno svých tří dcer. Bez věna se s nimi nechtěl nikdo oženit a přísná zvyklost v kraji zakazovala, aby si dcera zámožného občana vydělávala prací. Jediná cesta k tomu, aby všichni nezemřeli hlady, byla velice potupná. Otci nezbývalo nic jiného, než dopustit, aby dívky každý večer prodávaly svá těla za peníze mužům z města.

Když to svatý Mikuláš, biskup toho města, uslyšel, polekal se a přemýšlel, jak by jim v této zoufalé situaci pomohl. Vzal váček se penězi a hodil jej otevřeným oknem přímo do ložnice dívek. Když ráno měšec plný zlata našli, dal jej překvapený otec své nejstarší dceři jako věno. Druhý večer vhodil biskup Mikuláš do okna druhý váček s penězi, aby se i druhá dcera mohla vdát. Přešťastný kupec se rozhodl, že bude tentokrát v noci hlídat, aby poznal, kdo mu pomáhá, a když biskup Mikuláš vhodil do okna třetí váček s penězi, otec to uslyšel. Vyběhl z domu za neznámým dárce, zastavil ho, poznal, že je to biskup Mikuláš, a padl před ním na kolena. Světec ho zvedl, objal a nařídil mu, aby o tom nikomu nevyprávěl.

„Naše děti by se mohly mít lépe než my,“ říkají rodiče, když si dělají starosti o budoucnost svých dětí a mají na mysli všechno – peníze, bydlení, vzdělání, dobré zaměstnání a hodného životního partnera. O to je pak bolestnější, když to nejde a představy rodičů ani dětí se nemohou naplnit.

V legendě jsou na tom otec a jeho děti podobně. V tlaku vnějších okolností, které neumějí ovlivnit, ztrácejí svou budoucnost a jeden druhého.

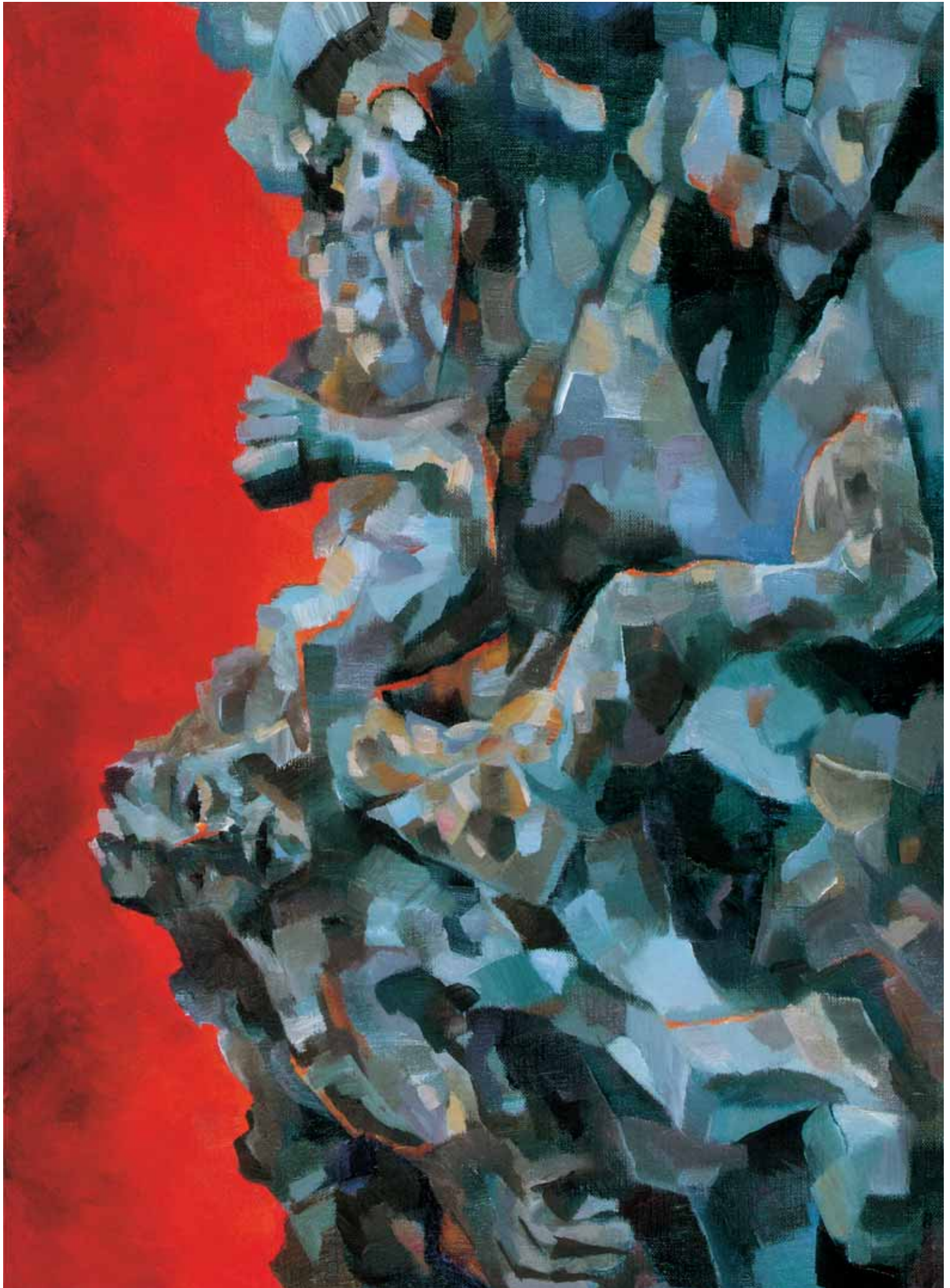
Svatý Mikuláš do této dodnes aktuální situace zasahuje a svým jednáním říká: Bůh se stal člověkem a na člověku mu záleží. Navštěvuje nás skrze druhé v našich konkrétních potřebách a nezištně nám pomáhá.

Bože, ty jsi laskavý,

vidíš do srdcí lidí a znáš jejich starosti a trápení. Pomáhej nám, ať nepřehlídíme trápení druhých a umíme v pravou chvíli zasáhnout a nezištně jednat. Amen.

Žehnání dětem Mt 19,13–15; Mk 10,13–16; L 18,15–17

Vzal dítě a postavil je doprostřed Mt 18,4n

O PROMĚNĚ KAMENNÉHO SRDCE

Jeden bohatý obchodník byl velmi chamtivý a nenasytý a neustále hledal, jak mít stále víc a víc. Jednoho dne šel zamyšleně po ulici, když uslyšel, že na něj tiše volá nějaký hlas a šeptá: „Nechtěl bys být ještě bohatší? Nechtěl bys být ten nejbohatší ze všech?“ Kupec se zaradoval a bez váhání souhlasil i s jednou podmínkou – vzdal se svého srdce a místo něj dostal kámen. Kupec ze dne na den opravdu mimořádně zbohatl a myslel si, že má do smrti vystaráno, ale nebylo to tak. Zůstal opuštěný a bez přátel, protože lidé se mu pro jeho lakotu obloukem vyhýbali. Když tak zase jednou smutný a sám procházel místem, kde před léty vyměnil své srdce za kámen, oslnilo jej veliké světlo. Uviděl v něm stát svatého Mikuláše, biskupa z Myry.

„Proč jsi smutný?“ zeptal se jej soucitně svatý Mikuláš a boháč mu vyprávěl svůj příběh: „Mám všechno, na co si jen vzpomenu, ale chybí mi srdce. Co mám dělat, abych je získal zpět?“ zeptal se nakonec s důvěrou bohatý obchodník. Světec se usmál a poradil mu: „Dělej dobré věci a všechno své bohatství rozdej chudým.“ Kupec poslechl radu svatého Mikuláše a každým dobrým skutkem se kámen rozehříval a měnil se v srdce živé, citlivé a plné lásky. Tak prožil kupec šťastný a naplněný život. Zemřel chudý, ale šťastný a obklopený přáteli a svatý biskup Mikuláš byl v jeho poslední hodině u něj.

Mnoho věcí, které nás obklopují, je určeno společností, ve které žijeme, a ovlivněno její snahou po hospodářském růstu. Je dobře, když se lidé snaží efektivně hospodařit, ale často je to tak, že se rostoucímu blahobytu podřizuje všechno ostatní. Naše zacházení s přírodou a se vším živým, ale také náš vztah ke druhým lidem je touto skutečností poznamenán. Lehce přehlédneme, že se náš život točí kolem věcí, peněz, jídla a pití a vztahy mezi lidmi zůstávají opomíjeny.

Dlouholetá zkušenost říká, že takovým způsobem se nedá dojít ani ke štěstí, ani k přátelství. Člověk mnohdy zůstane opuštěný a nenasycený, i když se topí v penězích a dostatku. Legenda vypravuje o tomto aktuálním problému a radí, jak léčit „zkamenělé srdce“. Jak tedy být šťastní a mít dostatek? „Dávejte a bude vám dáno; dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá vám bude dána do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám!“ říká Ježíš svým učedníkům.

Dobrý Bože, ty jsi naděje,

mnohdy nás svazuje a omezuje mnoho věcí, na kterých jsme závislí, nebo které nám někdo vnucuje. Ty jsi hloubka a hodnota všech věcí i všeho, co prožíváme. Ukaž nám cestu ke svobodě a proměň nás v lidi, kteří jsou velkorysí a svobodní. Amen.

Nezavrhujte svá srdce Jb 41,16; Ž 95,8

Dám vám srdce z masa Ez 11,19

Milovat Mt 5,8; 22,37–39; Mk 3,5; 12,30.33; L 10,27

Dávat L 6,38

O VZÁCNÉM KOBERCI

V Konstantinopoli žili staří manželé. Byli velmi zbožní a měli ve velké úctě svatého Mikuláše. Na stáří je potkala velká chudoba. Museli všechno prodat a nechali si jen ty nejnnutnější věci. Nechali si jen vzácný koberec, který dostali jako svatební dar. Blížil se svátek svatého Mikuláše, který každým rokem slavili, když řekla žena svému muži: „Prodáme koberec a koupíme svíce, abychom je mohli jako každý rok zapálit u obrazu světce.“ Muž souhlasil, smotal koberec, přehodil si jej přes rameno a s těžkým srdcem se vydal na trh.

Na cestě jej zastavil zvláštní člověk a zeptal se: „Prodáš mi ten koberec?“

Stařík souhlasil a byl rád, že tak rychle našel kupce. „Kolik za něj chceš?“

„Stál deset zlatých mincí, ale už je starý a já budu vděčný za všechno, co mi dáš.“

„Bude ti jich stačit šest?“ zeptal se neznámý a stareček přikývl. Byl spokojený, protože koberec už zdaleka neměl po tolika letech užívání takovou cenu. Obchod byl uzavřen a stařeček rychle pospíchal na trh, aby nakoupil jídlo, pití, svíce a kadidlo. Mezitím někdo zaklepal na dveře domu. Když stařenka otevřela, stál před ní neznámý člověk a podal jí koberec se slovy: „Váš muž se brzy vrátí. Šel ještě nakoupit.“ Pak odešel.

Žena se rozzlobila, protože si myslela, že ji muž podvedl. Když se za chvíli vrátil domů, ukázala mu koberec a začala mu vyčítat, že před ní zatajil peníze. Ale muž zůstal klidný, a když ženě došla slova, zeptal se: „Jak vůbec ten člověk vypadal?“ Žena mu ho popsala a on poznal, že jeho tvář se podobala tváři světce, kterého mají ve velké úctě. Tím kupcem a velkorysým dárcem nebyl nikdo jiný než svatý Mikuláš. Oba se rozplakali dojetím, děkovali Bohu za pomoc, pospíchali do chrámu a všem o tom zázraku vyprávěli.

Když říkáme: „Náš život visí na vlásku,“ znamená to, že náš život je ohrožen. Nit života nás spojuje s rodiči, sourozenci, přáteli a všemi lidmi, se kterými se setkáváme a kteří jsou nám blízcí. Lidé často přirovnávají život ke koberci. Je také jakoby utkaný z mnoha vláken a mnohdy ani nevíme, proč jsou tak zapletena. Když se však podíváme na celek, uvidíme krásné a jedinečné dílo, protože právě nejrůznější barvy, uzlíky, smyčky a vlákna dělají koberec kobercem a život životem. Legenda nám ukazuje, že život je jako vzácný koberec, který smíme tkát a který se nedá jen tak jednoduše prodat nebo vyhodit. Vlákna, ze kterých náš život tkáme, jsme dostali jako dar.

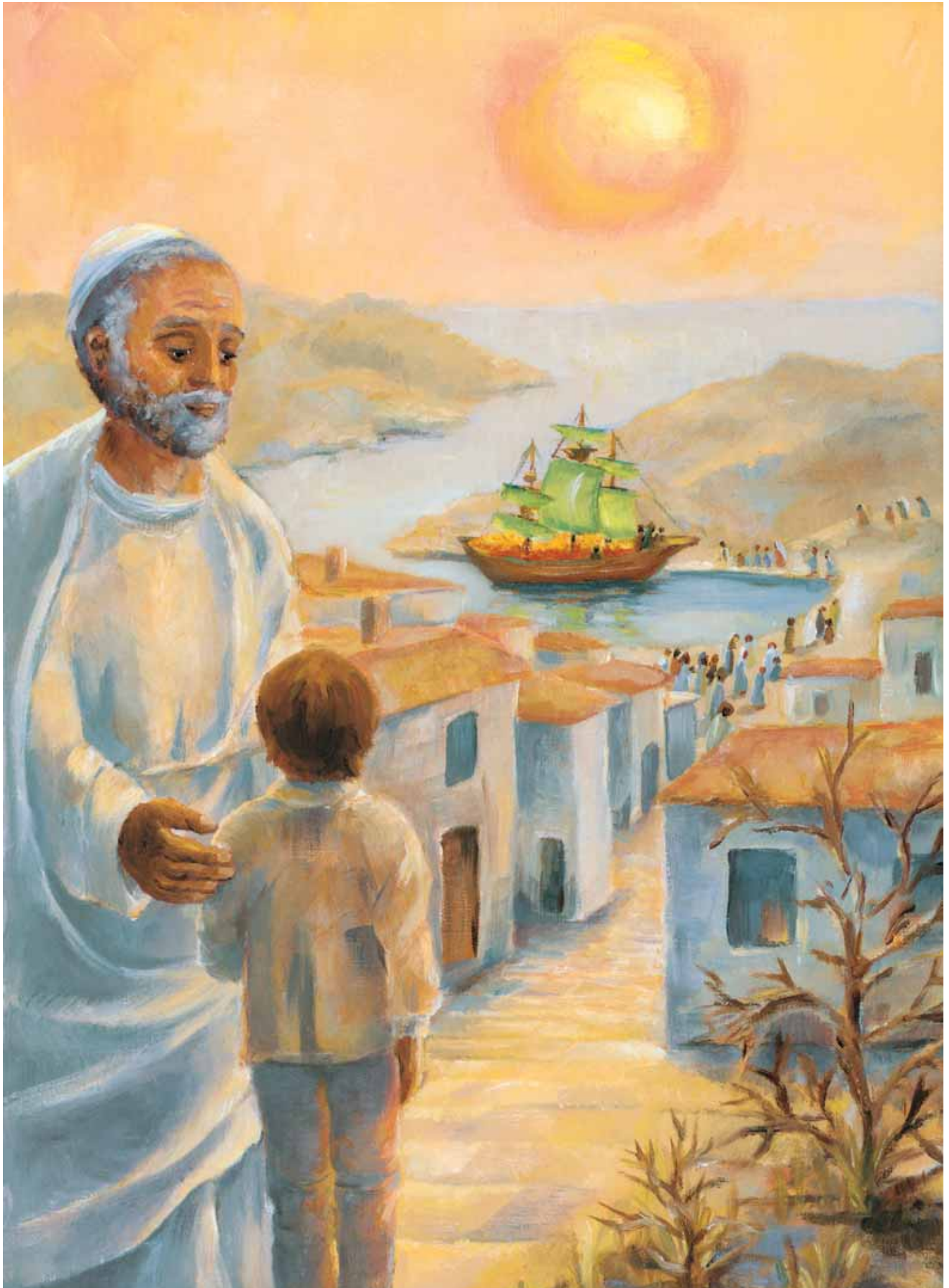
Dobrý Bože, ty jsi věčný,

znáš příběh života každého z nás. Znáš jeho světlé i tmavé stránky a přeješ nám, abychom žili svůj život smysluplně. Pomáhej nám dobře nakládat s darem života a tkát z něj překrásný koberec s originálními vzory. Amen.

Podobenství o hřivnách Mt 25,14–30

...kdo by chtěl zachránit svůj život Mk 8,35; J 12,25

Dávejte a bude vám dáno L 6,38

O ZÁCHRANĚ LIDÍ PŘED HLADEM

Mikuláš byl už nějakou dobu biskupem, když město postihl veliký hlad. Světec se dověděl, že v přístavu kotví loď plná obilí plující do Říma. Pospíchal k ní a prosil kapitána, aby mu dal sto pytlů obilí a pomohl mu zachránit k smrti vyhladovělé obyvatele. Kapitán mu však řekl: „Ctihodný otče, obilí, které vezeme, bylo v Alexandrii dobře zváženo a je určeno pro císařské mlýny v Římě. Neodvažuji se vám je vydat.“

Světec mu odpověděl: „Dejte mi sto pytlů obilí a slibuji vám, že v Římě nebude chybět ani zrnko!“ Kapitán se nechal přemluvit a přikázal námořníkům, aby vydali biskupovi žádané množství obilí. Když pak loď doplula do Říma a námořníci náklad vykládali a vážili, bylo na lodi přesně tolik obilí jako v Alexandrii. Námořníci vyprávěli, co se jim stalo, radovali se a obdivovali biskupa Mikuláše a jeho důvěru v Boha.

Biskup Mikuláš rozdělil obilí obyvatelům města a sto pytlů jim stačilo na celé dva roky.

V životě jsou nejen chvíle sytosti a blahobytu, ale také okamžiky hladu a žízně. Hladovět a žíznit může nejen naše tělo, ale také naše nitro. Hladovíme po šťastnějším životě, ve kterém bychom byli spokojenější. Žízníme po lásce a po svobodě a také po rodině a přátelích, se kterými bychom si stále rozuměli.

Kdo umí nasytit takový hlad a utiřit takovou žízeň?

Legenda ukazuje svatého Mikuláše jako člověka, který se s důvěrou v Boha, který sytí, angažuje za nasycení hladových a pro tuto důvěru se mu podařilo nemožné. Znovu potvrzuje skutečnost, že člověk nejvíce ze všeho potřebuje důvěru k tomu, aby se vydal na cestu a přijal pomoc. Říká se, že kde je vůle, tam je i cesta.

Je dobré slyšet o tom, že když se lidé rozdělí a nemyslí jen na sebe, mají všichni dostatek.

Dobrý Bože, ty jsi život, utiřuješ náš hlad a žízeň. Dal jsi nám rozum, abychom mezi sebe spravedlivě rozdělovali všechno, co máme, a umíš utiřit také hlad a žízeň, které jsou mnohem větší. Pomáhej nám, aby všichni mohli spokojeně žít. Amen.